

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ
РВНЗ „КРИМСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
(м. ЯЛТА)

**ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Серія: Педагогіка і психологія

Випуск сорок

Частина 3

Ялта
2013

<i>Бекирова Э. Ш.</i>	ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ К РАБОТЕ В ПОЛИКУЛЬТУРНОЙ СРЕДЕ.....	212
<i>Приходько Т. П.</i>	ОРГАНИЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ-ЕКОНОМІСТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	216
<i>Резніченко О. М.</i>	ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОЗААУДИТОРНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	221
<i>Рубан Л. М.</i>	РОЗВИТОК ЧИТАЦЬКИХ УМІНЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ (ПОГЛЯДИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПЕДАГОГА ДЖОНА ХОЛТА).....	229
<i>Фазан В. В.</i>	РОЗВИТОК ПРОСВІТНИЦЬКО - ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ДУХОВНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ ПРИ КИСВО-ПЕЧЕРСЬКІЙ ЛАВРІ У ХІХ -ХХ СТ.....	236
<i>Соловйова О. В.</i>	ДУХОВНІСТЬ І ГУМАННІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ПОНЯТТЯ ГУМАННО-ОСОБИСТІСНОЇ ОСВІТИ.....	242
<i>Салтановська П. І.</i>	АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ - ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ.....	247
<i>Іванова О. В.</i>	РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У НАВЧАННІ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА....	255
<i>Мізерна Т. П.</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ НА ОСНОВІ МОНІТОРИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	260
<i>Федорак І. О.</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ САМООРГАНІЗОВАНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	268
<i>Тимощук И.</i>	ФЕНОМЕН ИСКУШЕНИЯ: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ХРИСТИАНСКОЙ ПСИХОТЕРАПИИ.....	275

<i>Вайнер В. Д. Майєр Н. В.</i>	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ МІСЦЯ І РОЛІ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕПЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	282
<i>Кожушко С. П.</i>	РОЗВИТОК РЕФЛЕКСИВНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ. ЯК СУБ'ЄКТА ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	288
<i>Топоркова Ю. А.</i>	РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ГРАЖДАНСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ В УНИВЕРСИТЕТАХ США.....	294
<i>Сиром'ятникова В. В.</i>	ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ДО МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ.....	299
<i>Прокончук М. М.</i>	СПЕЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	304
<i>Павлюк О. М.</i>	ЗМІНА КРИТЕРІЇВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ).....	311

відображення в навчальних діях вчителя та учнів. В свою чергу, спеціальні методичні принципи мають відображувати специфіку вивчення третьої для учнів мови, враховувати природу шкільної штучної субординативної триглосії та створювати умови для подальшого розвитку в учнів молодшого підліткового віку мовної усвідомленості та НСК. **Ключові слова:** перша іноземна мова, друга іноземна мова, принципи навчання, мовні компетенції, інтерференція, перенос.

Резюме. Введение второго иностранного языка в перечень обязательных для изучения дисциплин в среднеобразовательных школах Украины обуславливает необходимость исследований как общих, так и отдельных аспектов методики обучения ИЯ2 в средней школе. Психолого-педагогические и лингвистические предпосылки и психолингвистические, психолого-педагогические и методические аспекты интерференции и переноса в процессе формирования языковых компетенций во втором иностранном языке у учеников основной школы находят своё в учебных действиях учителя и учеников. В свою очередь, специальные методические принципы должны отображать специфику обучения третьего для учеников языка, учитывать природу школьной искусственной субординативной триглосии и создавать условия для дальнейшего развития у учеников младшего подросткового возраста языковой осознанности и учебно-стратегической компетенции. **Ключевые слова:** первый иностранный язык, второй иностранный язык, принципы обучения, языковые компетенции, интерференция, перенос.

Summary. The second foreign language imposition into the second school curriculum in Ukraine stipulates further research in the field of foreign language methodology development. Pedagogical, psychological, methodological peculiarities of the interference and transfer in the process of the second foreign language competence forming must be mirrored in the teachers and students interaction. Moreover, special methodological principals must reflect the peculiarities of the third language learning, the school subordinate multilingual nature conditions of learning and create the conditions for the language awareness and learning strategy development of young teenager learners. **Keywords:** the first foreign language, the second foreign language, training philosophy principles, language competences, the interference, the transfer.

Література

1. Барышников Н. В. Методика обучения второму иностранному языку в школе / Николай Васильевич Барышников. – М.: Просвещение, 2003. – 159 с.
2. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник/ Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролюбов А.А. и др. – М.: Высш. школа, 1982, 373 с.
3. Кажан Ю.М. Методика формування у майбутніх учителів рецептивної лексичної компетенції у процесі навчання німецької мови на базі англійської: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Кажан Юлія Миколаївна. – К., 2012. – 360 с.
4. Сафонова В.В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. - Воронеж, 1996. – 232 с.
5. Шукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц / Анатолий Николаевич Шукин. – М.: Астрель; АСТ «Хранитель», 2007. – 746 с.
6. Deutsch als zweite Fremdsprache / [G. Neuner, B. Hufeisen, A. Kursisa u.a.]. – München: Langenscheidt, 2009. – 176 S.

УДК 373(477) „1950/2000”

ЗМІНА КРИТЕРІЇВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ СТОЛІТТЯ)

Павлюк Олена Михайлівна,

к. п. н., доцент

Державний заклад „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”, м. Луганськ

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства відбуваються значні перетворення в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Розвиток країни багато в чому залежить від ефективності шкільної освіти та освітньої системи загалом. Аналіз змісту шкільної освіти свідчить про необхідність пошуку нових форм і методів викладання. Історико-педагогічного вивчення з нових методологічних позицій потребує зміст шкільної освіти радянської доби. Особливо цікавим і корисним є виявлення комплексного впливу ідеологічних, політичних, соціально-економічних чинників на зміст шкільної освіти в другій половині ХХ ст.

Указаний період є дуже складним для наукового вивчення, оскільки він був пов'язаний з масштабними економічними, соціально-політичними, культурними трансформаціями в житті українського суспільства. Характерною ознакою другої половини ХХ ст. є науково-технічний прогрес, спрямований на впровадження у виробництво новітніх досягнень науки та техніки, подальший розвиток і вдосконалення системи освіти.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема розвитку змісту вітчизняної шкільної освіти знайшла певне висвітлення в науковій літературі. Особливості зазначеної проблеми в Україні в другій половині ХХ століття певною мірою відображено в історико-педагогічних дослідженнях (М. Анісов, М. Константинов, Н. Кузіна, М. Левківський, О. Любар, Є. Мединський, О. Мельничук, Ф. Паначин, О. Пискунов, М. Стельмахович, Д. Федоренко, М. Шабаєва та ін.). Генезис змісту, зокрема, шкільної математичної освіти в Україні в другій половині ХХ століття розкрили відомі педагоги Б. Гнеденко та І. Тесленко. Необхідним є подальший історико-педагогічний аналіз й узагальнення протиріч, досягнень і помилок в освітніх реформах, в змісті шкільної освіти другої половини ХХ ст. Накопичений досвід буде корисним у розробці перспективних шляхів розвитку шкільної освіти вже в контексті державних і суспільних перетворень у незалежній Україні.

Мета статті – розкрити особливості розвитку змісту шкільної освіти в Україні в другій половині ХХ століття.

Виклад основного матеріалу. Початок другої половини ХХ століття був для України періодом переходу від надзвичайного стану післявоєнних подій до відродження й розвитку. Розвиток країни багато в чому залежав від ефективності шкільної освіти та освітньої системи загалом, яка потребувала реформування. Освітні реформи розпочалися в 50-х роках ХХ століття й торкнулися, перш за все, змісту шкільної освіти, який було відображено в навчальних планах та програмах. Навчальний план вітчизняної школи характеризувався гармонійним розподілом часу на вивчення гуманітарних і природничо-математичних дисциплін. Навчальні програми створювалися на основі систематичності й послідовності, єдності теорії й практики. Завдання викладання предмета розкривалися в пояснювальній записці, яка додавалася до навчальної програми.

Основною метою загальноосвітньої школи початку 50-х років минулого століття була підготовка майбутніх фахівців, які були б здатні швидко та якісно відновити постраждалу від війни економіку. Аналіз архівних документів засвідчує, що вчителі шкіл намагалися підвищити науковий рівень викладання основ наук і покращувати знання учнів. Однак у навчальній роботі загальноосвітніх шкіл ще мали місце серйозні недоліки. Зокрема, на пленарних засіданнях і секціях учительських нарад зверталась увага на низький стан успішності учнів. Рівень знань учнів на початку 50-х років був незадовільним. Потрібні були зміни в змісті шкільної освіти, які й розпочалися ще до реформи 1958 року.

З'ясуємо, якими обставинами були зумовлені зміни в змісті шкільної освіти, які чинники призводили до перетворень у цій галузі, якими нормативними документами вони супроводжувалися. Перші перетворення в змісті, зокрема, шкільної математичної освіти були закладені рішенням XIX з'їзду КПРС у 1952 році, на основі якого Міністерство освіти УРСР внесло низку змін до навчальних планів і програм, поставивши завдання політехнічної підготовки школярів у процесі вивчення математичних дисциплін. Це передбачало знайомство в теорії та на практиці з головними галузями виробництва й забезпечення тісного зв'язку навчання з суспільно-виробничою працею [1].

З огляду на це школа з нетерпінням чекала нових програм з математики. Вони були затверджені в другій половині 1954 року й відразу вводилися в навчальний процес загальноосвітньої школи. Проте недоліки у вивченні математики продовжували виникати. На вступних іспитах до ВНЗ з математики абітурієнти виявляли формальне засвоєння теоретичних положень курсу, невміння користуватися ними при розв'язуванні конкретних задач, застосовувати до практичних обчислень. Окрім того, абітурієнти не вміли точно сформулювати теореми, не розуміли різниці між означеннями й властивостями відповідної геометричної фігури; часто не могли розв'язувати стереометричні задачі, правильно накреслити просторову фігуру, недостатньо засвоювали матеріал про обернені тригонометричні функції [2].

У нових програмах було посилено увагу до розділів, найбільш важливих у світлі завдань політехнічної підготовки. Нові програми були підсилені увагою до розділів, найбільш важливих при політехнічному навчанні. Здійснення завдань політехнічного навчання повинно було йти шляхом розвитку логічного мислення й просторової уяви учнів. Успішне втілення поставлених завдань потребувало досконалої підготовки вчителів до уроків, оскільки не тільки нові програми вирішували питання політехнічного навчання. Процес вивчення математики в школі передбачав не тільки високий рівень навчальних планів, програм, наявність належних нормативних документів. Виконання завдань політехнічного навчання потребувало досконалої підготовки вчителів та їхню достатню кількість. Тому протягом першого десятиріччя Міністерством освіти УРСР відповідно до завдань політехнічного навчання було здійснено низку заходів, спрямованих на перебудову викладання математики в школі: 1) поступово введено нові програми з математики; 2) підготовлено кращих учителів математики V – VII класів для роботи у VIII – X класах; 3) збільшено набір учителів математики в 1951 – 1955 рр. на 45% порівняно з набором 1946 – 1950 рр. [8].

Перевірка стану викладання математики в зазначений період, проведена Міністерством освіти УРСР, Академією педагогічних наук, місцевими органами

народної освіти, показала, нова система шкільної математичної освіти, маючи правильні орієнтири, так і не змогла піднятися на більш високий рівень. Головними недоліками були: 1) дуже стислі терміни переорганізації; 2) відсутність матеріально-технічної бази (обладнань, кабінетів математики); 3) недостатня кількість підготовлених учителів математики.

Деякі зміни спостерігалися в галузі шкільної математичної освіти після опублікованого Верховною Радою УРСР у 1958 році закону „Про зміцнення зв'язку школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти в УРСР”. Згідно із законом семи- й десятирічні школи були перетворені у восьмирічні (обов'язкові) та одинадцятирічні загальноосвітні трудові політехнічні з виробничою практикою. У міських школах створювалися майстерні й цехи, а при сільських – тваринницькі ферми й птахофабрики [4]. Основним завданням середньої загальноосвітньої школи в кінці 50-х років XX століття в процесі вивчення математичних дисциплін було подолання відриву навчання від життя. Для його вирішення необхідно знову було переглянути шкільні математичні програми й навчально-методичну літературу: 1) виділити теми, що мали найбільш прикладне значення; 2) усунути ще наявне перевантаження учнів формальним матеріалом [2].

Творчі пошуки педагогічних працівників підвищували рівень навчання математики в школі, але прогресивні зміни супроводжувалися негативними тенденціями, межували з формальними методами викладання. Тому на другому етапі (60-х – 80-ті роки) розроблялись нові підходи до вдосконалення змісту математичної освіти. На виконання постанови від 10 листопада 1966 року № 874 „Про заходи дальшого поліпшення роботи середньої загальноосвітньої школи” Міністерство освіти УРС, науково-дослідницький інститут педагогіки й психології з метою дальшого вдосконалення середньої освіти, забезпечення стабільності в роботі школи, послідовного здійснення принципів політехнічного навчання й трудового виховання повинні були розробити й запровадити науково обгрунтовані навчальні плани та програми.

Обласні, районні відділи народної освіти проводили певну роботу з удосконалення шкільної математичної освіти. У Луганській області з початку 1967 – 1968 навчального року в трьох школах було організовано поглиблене вивчення математики та обчислювальної техніки, електроніки, хімії й хімічної технології та створено факультативні заняття для учнів з математики, фізики, хімії, російської літератури, якими було охоплено 24,5 тисячу школярів VII – X класів [10].

У суспільстві в цей час відбувався інтенсивний процес математизації різних сфер людської діяльності. Виникла необхідність подальшого розвитку математичної науки: у галузі природничих і технічних наук розширювати дослідження з теоретичної та прикладної математики, розвивати наукові роботи, спрямовані на вдосконалення та ефективне застосування в народному господарстві електронної обчислювальної техніки. На початку 80-х років Міністерством освіти СРСР було прийнято методичний лист „Про викладання математики у загальноосвітніх школах у 1981 – 1982 навчальному році”. У ньому відзначалося, що головним завданням удосконалення процесу вивчення математики в школі повинно стати подолання зайвого формалізму у викладанні теоретичного матеріалу та підвищення прикладної спрямованості [7].

Реформою 1984 року перед загальноосвітньою школою, а зокрема й перед шкільною математичною освітою, було поставлено низку завдань. Згідно з

наказом Міністерства освіти УРСР від 10 липня 1984 року „Про подальше вдосконалення загальної середньої освіти молоді і поліпшення умов роботи загальноосвітньої школи” було заплановано вжити низку заходів щодо вдосконалення загальноосвітньої школи: 1) здійснити поступовий перехід у середній загальноосвітній школі на одинадцятирічний термін навчання, починаючи навчання дітей із шестирічного віку. Перетворити початкову трирічну школу в чотирирічну; 2) ужити заходів щодо подальшого підвищення рівня навчально-виховного процесу відповідно до сучасних потреб науково-технічного розвитку країни; 3) Міністерству освіти УРСР на основі типового розробити новий навчальний план загальноосвітньої школи й порядок його введення в республіці з 1986 – 1987 навчального року; 4) увести в установленому порядку систему диференційованої атестації школярів після закінчення неповної середньої школи; 5) розробити нові програми й підручники для I – IV класів та переглянути й удосконалити протягом 1985 – 1986 років уже діючі програми для V – XI класів; 6) усунути перевантаження учнів навчальним матеріалом, рішуче викоринювати зі шкільної практики факти формалізму.

Згідно з наказом Міністерства освіти УРСР 7 липня 1984 року „Про заходи щодо вдосконалення підготовки, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, поліпшення умов їх праці й побуту” з метою значного поліпшення психолого-педагогічної підготовки вчителів, починаючи з 1984 – 1985 навчального року, з шести спеціальностей, зокрема й зі спеціальності „Математика”, було здійснено поступовий перехід у педагогічних інститутах з чотирирічного на п'ятирічний термін навчання” [9].

Трансформація завдань та змісту шкільної математичної освіти відбувалися відповідно до матеріалів реформи загальноосвітньої школи. Незважаючи на недоліки, реформою 1984 року було зроблено значні кроки з удосконалення шкільної математичної освіти. Вона стала більш педагогізованою, перейшла до розв'язання проблем формування особистості, здатної самостійно здобувати та використовувати необхідні знання. Було визнано той факт, що неможливо дати знання однакової глибини та міцності всім учням. Усвідомлювалось, що все важче навчати дітей за загальною програмою, не враховуючи їхніх особистісних якостей та інтересів.

Початок 90-х років був новим витком перетворень у галузі шкільної математичної освіти. Ці роки розпочинають відлік третього періоду розвитку шкільної математичної освіти в Україні в другій половині XX століття. Шкільна реформа 1990 року ввібрала в себе всі кращі ідеї реформ попередніх років. Напрямок розвитку системи шкільної математичної освіти на початку нового періоду визначала Концепція шкільної математичної освіти, прийняття якої передбачало обговорення двох проектів. На сторінках преси вчителі висловлювали здивування щодо недостатньої уваги до комп'ютеризації школи, значної кількості нечітких визначень та ін. [6].

З метою реалізації концепції, з опорою на принципи гуманітаризації та диференціації навчання був прийнятий „Державний базовий навчальний план середньої школи”. Уведення базового навчального плану передбачало впровадження диференційованих курсів, програм, підручників, навчальних посібників. Своєрідною квінтесенцією вдосконалення змісту шкільної математичної освіти стала розробка „Державних загальноосвітніх стандартів”, які, на думку С. Гончаренка і Ю. Мальваного, є системою показників, що однозначно задають установлені державою норми освіченості [3].

Як бачимо, у кінці 90-х років відбувалися активні зміни в змісті шкільної математичної освіти, реалізувалася ідея гуманітаризації викладання математики, шкільна математична освіта зазнала значних перетворень, нова філософія вивчення математики в школі стала на шлях індивідуалізації, підвищення культури педагогічної праці, створення національної школи. З метою подальшого вдосконалення шкільної математичної освіти було розроблено Державну національну програму „Освіта” („Україна XXI століття”) та Закон України „Про Освіту” [5].

Висновки. Отже, протягом другої половини XX століття в шкільній освіті відбувалися значні перетворення, змінювалися підстави до формування змісту навчальних дисциплін. У 50-х – першій половині 60-х років XX століття конструювання змісту шкільної освіти передбачало забезпечення тісного зв'язку навчання в загальноосвітній школі з суспільно-виробничою працею, розв'язання завдань політехнічної підготовки учнів. Однак у цей період у цілому вивчення шкільних дисциплін характеризувалось формалізмом, зумовленим перевантаженням програм навчальним матеріалом, низьким рівнем теоретичної й методичної підготовки вчителів, формальним засвоєнням учнями навчального матеріалу, недосконалістю системи самоконтролю в набуванні знань у підручниках. У другій половині 60-х – 80-х роках минулого століття спостерігалась тенденція до зближення змісту шкільних дисциплін як навчальних предметів й як науки, підсилювалась спрямованість шкільної освіти на розвиток особистості. Удосконалення змісту шкільного курсу сприяло подоланню залишків формалізму. У 90-х роках критерієм відбору змісту навчального матеріалу з шкільних дисциплін стають ідеї диференціації, гуманізації та гуманітаризації шкільної освіти, яка починає розвиватись у контексті парадигми особистісно орієнтованого навчання.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку ми пов'язуємо з подальшим більш детальним виявленням критеріїв до формування змісту шкільної освіти (друга половина XX століття).

Резюме. У статті розкрито особливості розвитку змісту шкільної освіти в Україні в другій половині XX століття. У 50-х – першій половині 60-х років XX століття конструювання змісту шкільної освіти передбачало забезпечення тісного зв'язку навчання в загальноосвітній школі з суспільно-виробничою працею, розв'язання завдань політехнічної підготовки учнів. У другій половині 60-х – 80-х роках минулого століття спостерігалась тенденція до зближення змісту шкільних дисциплін як навчальних предметів й як науки, підсилювалась спрямованість шкільної освіти на розвиток особистості. У 90-х роках критерієм відбору змісту навчального матеріалу з шкільних дисциплін стають ідеї диференціації, гуманізації та гуманітаризації шкільної освіти. **Ключові слова:** шкільна освіта, зміст, особистість.

Резюме. В статье раскрыты особенности развития содержания школьного образования в Украине во второй половине XX века. В 50-х – первой половине 60-х годов XX века конструирования содержания школьного образования предусматривало обеспечение тесной связи обучения в общеобразовательной школе с общественно-производственным трудом, решения заданной политехнической подготовки учеников. Во второй половине 60-х – 80-х годах прошлого века наблюдалась тенденция к сближению содержания школьных дисциплин как учебных предметов и как науки, усиливалась направленность школьного образования на развитие личности. В 90-х годах критерием отбора

содержания учебного материала из школьных дисциплин становятся идеи дифференциации, гуманизации и гуманитаризации школьного образования.

Ключевые слова: школьное образование, содержание, личность.

Summary. In the article the features of development of maintenance of school education are exposed in Ukraine in the second half of XX of century. In 50-th – foresaw providing of close connection of studies at general school with publicly-productive labour, decision of tasks of polytechnic preparation of students the first half of 60-th of XX of century of constructing of maintenance of school education. In the second half 60-th – 80-th of past century there was a tendency to rapprochement of maintenance of school disciplines as educational objects and as sciences, the orientation of school education increased on development of personality. In 90-th the criterion of selection of maintenance of educational material from school disciplines the ideas of differentiation, humanizing become of school education. **Keywords:** school education, maintenance, personality.

Література

1. Азия А. П. К вопросу об элементах политехнизма на уроках математики / А. П. Азия // Математика в шк. – 1954. – № 1. – С. 54 – 57.
2. Ашкинуде В. Г. О перестройке программ по математике в свете новых задач средней школы / В. Г. Ашкинуде, В. И. Левин, А. Д. Семушин // Математика в шк. – 1959. – № 1. – С. 40 – 51.
3. Гончаренко С. І. Що таке державний загальноосвітній стандарт? / С. І. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Біологія і хімія в шк. – 1996. – № 2. – С. 2 – 3.
4. Губарев В. К. Історія України : конспект лекцій для студ. і викладачів / Віктор Кімович Губарев. – Донецьк : ТОВ ВКФ „БАО”, 2004. – 352 с.
5. Державна національна програма „Освіта” („Україна ХХІ ст.”). – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
6. Китова Т. А. Концепция среднего образования и совершенствование системы обучения математики / Т. А. Китова, П. А. Либензон, А. А. Столяр // Математика в шк. – 1988. – № 6. – С. 6 – 7.
7. Материалы XXV съезда КПСС. – М. : Политиздат, 1976. – С. 214.
8. Педагогическая энциклопедия : Н – См. – М. : Изд-во „Советская энциклопедия”, 1966. – С. 212.
9. Про заходи по вдосконаленню підготовки, підвищенню кваліфікації педагогічних кадрів, поліпшенню умов їх праці й побуту // 36. наказів та інструкцій М-ва освіти УРСР. – 1985. – № 3. – С. 3 – 19.
10. Про хід виконання в Луганській області постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР та постанови ЦК КП України і Ради Міністрів Української РСР „Про заходи дальшого поліпшення роботи середньої загальноосвітньої школи” // 36. наказів та інструкцій М-ва освіти УРСР. – 1968. – № 2. – С. 19 – 27.

ЗМІСТ

<i>Строкаль В. П.</i>	МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "ЕКОЛОГІЧНА ПАСПОРТИЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЙ І ПІДПРИЄМСТВ".....	3
<i>Андрющенко В. П.</i>	РОЛЬ ВНЕКЛАССНОЙ РАБОТЫ С АНСАМБЛЕВЫМ КОЛЛЕКТИВОМ В ЭСТЕТИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ ШКОЛЬНИКОВ.....	10
<i>Бєлікова В. В.</i>	ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ», ЩО ВИКЛАДАЄТЬСЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	13
<i>Валит Э. А.</i>	ПОДГОТОВКА УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ КАК ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА.....	21
<i>Глушко Т. О.</i>	ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	26
<i>Дубка А. С.</i>	ТРОМБОН В КАМЕРНО-ИНСТРУМЕНТАЛЬНОМ АНСАМБЛЕ: НА ПУТИ К ФОРМИРОВАНИЮ СТИЛЯ ИНСТРУМЕНТА.....	31
<i>Коптєнкова Н. С.</i>	ПІДБІР МУЗИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ СКРИПКОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....	38
<i>Непомнящая Н. С.</i> <i>Непомнящая К. В.</i>	ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В ДМШ И ДШИ.....	43
<i>Овчаренко Н. А.</i>	ЗАКОНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	49
<i>Рубцова Д. А.</i>	ЧЕТВЕРТЫЙ КВАРТЕТ Д. МИЙО В АСПЕКТЕ СТИЛИСТИКИ «СРЕДИЗЕМНОМОРСКОГО ЛИРИЗМА».....	56
<i>Сидоренко Т. Д.</i>	ПРОФЕСІЙНІ ЦІННОСТІ – РЕГУЛЯТОР ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.....	64